

EEN AANWEZIGHEID VOOR DE BEHOEFTE VAN DE WERELD

EUROPESE
VERKIEZINGEN
2019

De Europese verkiezingen dwingen ons **onze blik te verruimen** en voorbij de horizon te kijken van de verschillende landen, ook al raken de interne zaken van elk EU-land ons mischien onmiddellijker en directer.

In het verleden waren er gedeelde zekerheden, waarin iedereen zich min of meer herkende. Nu is dat niet meer het geval. We beleven **een helemaal nieuwe fase van de geschiedenis**, gekenmerkt door een steeds geringere interesse voor de werkelijkheid en vaak ook door verlamme passiviteit. In het dagelijks leven gaat het steeds weer om dezelfde vragen: hoe kun je samenleven met wie anders is dan wij? Waarom zou je een gezin stichten, duurzame relaties beginnen? Hoe je kinderen op te voeden? Heeft het zin je in te zetten voor het algemeen welzijn?

Velen zijn gedesoriënteerd en vragen zich af hoe deze existentiële onzekerheid het hoofd te bieden – die je de hoop ontnemt en daarmee het vermogen om te ontmoeten, in dialoog te gaan en initiatief te nemen, op alle niveaus.

Van waaruit opnieuw te beginnen?

Eén gegeven delen we allemaal: ondanks de angst en onzekerheid, **lukt het het hart van de mens niet om volledig te berusten**. ‘We kunnen dat constateren in de meest verschillende, soms verwarde maar daarom niet minder dramatische en vaak oprechte pogingen die de Europeanen van vandaag doen om die volheid te bereiken waarnaar iedereen hoe dan ook verlangt’ (J. Carrón).

Laten we dus kijken naar enkele van deze pogingen, om daaruit **suggesties** te halen om de situatie waarin we ons bevinden, het hoofd te bieden. Alleen ervaringen van daadwerkelijke verandering kunnen aanwijzingen geven voor de toekomst.

Enkele van deze verhalen worden uitgebreid verteld in het aprilnummer van het tijdschrift *Traces*, gewijd aan de Europese verkiezingen.

 # IN ITALIË organiseert een cultureel centrum een lezingencyclus over Europa. Het nodigt een bekende econoom uit. Tijdens de voorafgaande maaltijd stellen de organisatoren hem vragen over de politiek. Hij antwoordt: ‘Er is geen hoop meer, Italië is in een afgrond gestort, we gaan failliet’. Het gesprek verloopt moeizaam want elke discussie wordt snel afgekapt. Tijdens de lezing zelf ziet de econoom dat de zaal vol mensen zit; vooral ziet hij personen die echt geïnteresseerd zijn, die vragen stellen, en dat maakt hem enthousiast voor een dialoog. Aan het eind van de avond zegt hij tot de organisatoren: ‘Hebben jullie gezien dat ik niet zo pessimistisch geweest ben als ik tijdens het eten was?’ Dat publiek, dat zo merkwaardig aandachtig en nieuwsgierig was, maakte dat er weer lucht en ruimte voor dialoog kwam in zijn daarvoor zo granieten stelligheid.

 # IN NEDERLAND zoekt een moslima een school voor haar dochter die een ernstige ziekte heeft en daarom bijzondere aandacht behoeft; zij vraagt haar kind te mogen inschrijven op een katholieke school die pas net begonnen is. Wanneer de directeur haar vraagt waarom zij haar kind juist op die school wil doen – die nog klein is en weinig ervaring heeft met dergelijke behoeften – antwoordt ze: ‘Ik heb begrepen dat er hier van mijn kind gehouden kan worden’. Wanneer, maanden later, de gemeenteraad discussieert over de financiering van de school, zit die moeder op de publieke tribune, met alle andere ouders, tegenover de politici die ‘nog nooit zo’n betrokkenheid bij een school gezien hebben’, om te vragen dat die plek mag blijven bestaan, omdat het iets goeds is voor iedereen.

 # IN LITOUWEN houdt een NGO zich bezig met kinderen zonder ouders en gezinnen in moeilijkheden. Het gaat om complexe situaties in een land dat, voor het lid werd van de EU, als model enkel het *sojjet*-internaat kende, het staatsweeshuis. Door haar werk en door een dialoog met de politiek heeft die NGO ervoor gezorgd dat er nieuwe wetten zijn gekomen over pleegzorg, gastgezinnen en steun voor gezinnen in moeilijkheden. ‘Ze hebben bijgedragen aan de een mentaliteitsverandering’, wordt op het Ministerie van Sociale Zaken gezegd. De methode? ‘Wanneer we mensen in moeilijkheden ontmoeten, beginnen we niet met een analyse van hun problemen, maar zoeken we naar hun positieve krachten. Relaties, talenten, wensen. Veel mensen beseffen niet hoeveel positiefs er in hun leven is. Als je het ze laat zien, veranderen ze van houding en proberen ze hun leven weer op te pakken’.

 # IN SPANJE besluit, te midden van de economische crisis, een groep gezinnen in een kleine gemeente om mensen die het eind van de maand niet halen te helpen door levensmiddelen in te zamelen en ze in groepjes van twee bij die mensen thuis te brengen. Op deze manier wordt niet enkel voorzien in een materiële behoefte – er ontstaan vriendschapsrelaties tussen die gezinnen. De materiële behoefte, die op zichzelf ook aanleiding zou kunnen zijn geweest voor vormen van geweld, wordt een gelegenheid voor burens om met elkaar in relatie te gaan. De gemeente ziet dat en stelt een ruimte ter beschikking zodat de activiteiten zelfs uitgebreid kunnen worden.

Wat hebben al deze mensen ontmoet, dat hun houding tegenover de werkelijkheid zo veranderd is en ze hun angst en geslotenheid konden overwinnen?

Is het misschien niet zo dat **wij het allemaal nodig hebben**, eerder nog dan oplossingen te vinden voor onze honderden problemen van elke dag, **iets te ontmoeten dat onze blik kan veranderen**, ons weer zin geeft om te leven en dus ook zin om aan de slag te gaan?

Denkend aan het moment waarop hij begon les te geven aan het Berchet-lyceum in Milaan, halverwege de jaren vijftig, zei don Giussani: ‘Wij zijn de school niet binnengegaan met het idee een alternatief voor de school te ontwikkelen. We zijn de school binnengegaan met het bewustzijn Datgene te brengen dat het leven menselijk maakt en de zoektocht naar het ware authentiek’.

We hebben niet zozeer een zoveelste politieke theorie nodig en evenmin een nieuwe organisatiestrategie; we hebben het nodig een leven te ontmoeten. **Een leven dat de kracht heeft** ons weer te laten hopen, opnieuw **onze interesse voor het bestaan te wekken**, voor dat van onszelf en dat van onze gezinsleden, vrienden, collega’s en medeburgers, zozeer dat we ons ook gaan interesseren voor de verkiezingen van mei.

Paus Franciscus deelt de bezorgdheid en problemen van iedereen en nodigt ons uit te werken aan **‘sociale vriendschap’**: voor een dialoog en ontmoeting waarin elk aan het samenleven **bijdraagt door zijn ervaring**.

Laten we de Europese verkiezingen daarom beschouwen als een **belangrijke gelegenheid**, allereerst **voor een verificatie**, en ons afvragen:

- **Hoe maakt de ervaring die ik beleef me enthousiast voor het algemeen welzijn?**
- **Wat draag ik bij aan het sociale en politieke leven van de plek waar ik leef?**
- **Waar zie ik dat de grondwaarden van Europa weer tastbaar worden in gedeelde ervaringen?**
- **Wartoe bewegen de Europese verkiezingen mij? Suggesteren ze me een initiatief te nemen?**
- **Wat voor criteria hanteer ik voor het beoordelen van de verkiezingscampagne en om te beslissen aan wie mijn stem te geven?**